

Κεφάλαιο 12

Δοκιμασία εσωτερικών δικλίδων

Θεματολογία:

- ✦ Αξιολόγηση εσωτερικών δικλίδων
- ✦ Δοκιμασία εσωτερικών δικλίδων

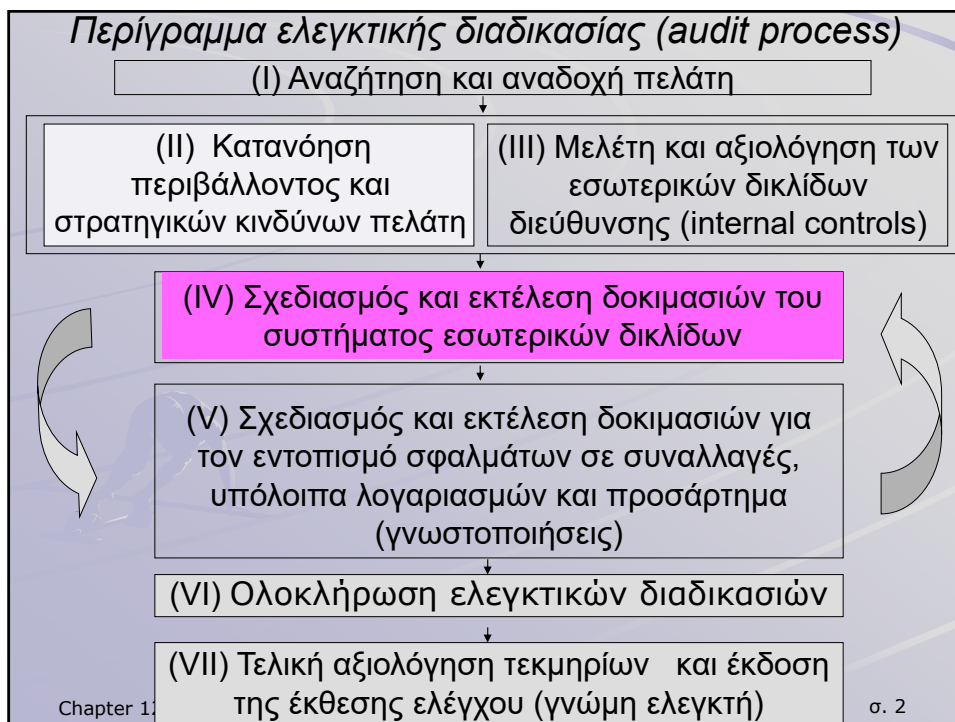
Πρόσθετη βιβλιογραφία:

- ✦ ΔΕΠ 315

Chapter 12: Testing internal controls

σ. 1

1

2

I. Αξιολόγηση δικλίδων (12.1)

Κίνδυνος δικλίδων (Control Risk - CR):

- η πιθανότητα η λειτουργία τους να μην αποτρέψει ή να μην εντοπίσει & διορθώσει έγκαιρα, ουσιώδη σφάλματα στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Ορισμός αξιολόγησης δικλίδων:

- Η αξιολόγηση του σχεδιασμού και της λειτουργικής αποτελεσματικότητας του ΣΔΔ με σκοπό την αποτροπή ή τον έγκαιρο εντοπισμό & διόρθωση ουσιωδών σφαλμάτων στις ΧΚ
  - δεν περιλαμβάνει δοκιμασία (τεστ) των δικλίδων
- Η αξιολόγηση οδηγεί στην προκαταρκτική εκτίμηση (preliminary assessment) του **κινδύνου των δικλίδων** και λαμβάνει χώρα στο στάδιο του σχεδιασμού του ελέγχου
- Ο έλεγχος (δοκιμασία) των δικλίδων λαμβάνει χώρα στο κύριο στάδιο του ελέγχου

3

Μοντέλο ελ. Κινδύνου: $AR = IR * CR * DR$

Παρατηρήσεις για CR:

- Κίνδυνοι επιχειρηματιών διαδικασιών

πιθανά σφάλματα σε κονδύλια των ΧΚ

- Το CR μπορεί να επηρεάζει διαφορετικά επιμέρους ισχυρισμούς της διοίκησης
- Η εκτίμηση του CR του υπολοίπου ενός λογ/μού ισολογισμού (πελάτες) απαιτεί τη μελέτη των συναλλαγών που επηρεάζουν το λογαριασμό

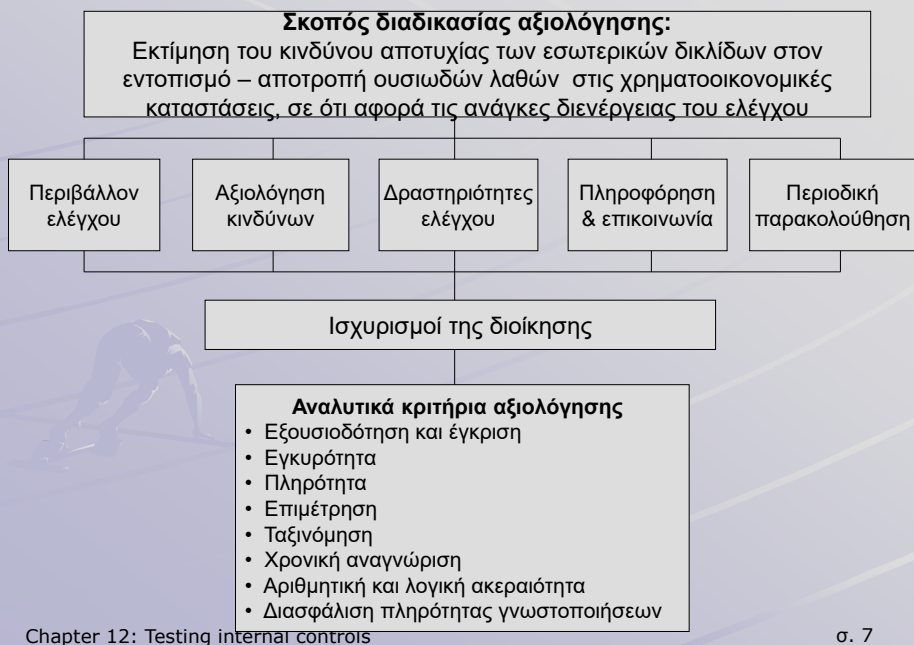
4

- ✦ Ο ελεγκτής επιλέγει προς αξιολόγηση τις πλέον σημαντικές, κατά την κρίση του, δικλίδες για την αξιοπιστία των ΧΚ
- ✦ Σημαντικά θέματα:
  - Το περιβάλλον των δικλίδων
    - γενικότερες επιπτώσεις
  - Δικλίδες λογιστικού-πληρ/κού συστήματος
    - άμεση επίπτωση στις ΧΚ

Πλαίσιο αξιολόγησης δικλίδων

1. Επισκόπηση συμπερασμάτων από προηγούμενα βήματα (π.χ. αρχική κατανόηση στην αποδοχή πελάτη)
2. Σύγκριση υπαρχουσών με απαιτούμενες δικλίδες
3. Εντοπισμός ελλείψεων

Πλαίσιο αξιολόγησης δικλίδων(12.2)

7

Τεκμήρια για αξιολόγηση δικλίδων (12.3)

- ✦ Συνεντεύξεις με προσωπικό & στελέχη
- ✦ Επισκόπηση εγχειριδίων διαδικασιών λειτουργίας, εσωτερικών δικλίδων και εσωτερικού ελέγχου (internal audit)
- ✦ Μελέτη εγγράφων και στοιχείων (π.χ. εκθέσεις εσωτερικών ελεγκτών)
- ✦ Παρακολούθηση διαδικασιών (π.χ. χτύπημα κάρτας παρουσίας)

Βασικό εργαλείο:

- ✦ Ερωτηματολόγιο εσωτερικών δικλίδων (βλέπε πίνακα 12.2 & 12.3)

Chapter 12: Testing internal controls

σ. 8

8

Τεκμηρίωση κατανόησης αξιολόγησης

✦ Περιγραφή σε κείμενο

- φυσική ροή και σειρά ενεργειών
- αρχεία, έγγραφα, παραστατικά κλπ.
- τρόπος λειτουργίας δικλίδων

✦ Διαγράμματα ροής και σύμβολα (τόξα, γραμμές, κλπ – βλέπε πίν. 12.4).

Αξιοποίηση εσωτερικών ελεγκτών

- ✦ περιοδικές συσκέψεις με ομάδα εσωτερικού ελέγχου (ΟΕΕ)
- ✦ ανασκόπηση προγράμματος εργασίας και ΦΕ της ΟΕΕ
- ✦ εξέταση εκθέσεων της ΟΕΕ προς τη διοίκηση

Δοκιμασίες δικλίδων (11.4)

Πλαίσιο δοκιμασίας (τεστ) δικλίδων

1. Επιλογή δικλίδων για δοκιμασίες
2. Προετοιμασία προγράμματος ελέγχου
3. Εκτέλεση δοκιμασιών (τεστ)
4. Αξιολόγηση στοιχείων και εξαγωγή συμπεράσματος

Διενέργεια δοκιμασιών δικλίδων

- ✦ Δοκιμασίες γίνονται όταν κρίνεται ότι **το κόστος δοκιμασιών** είναι **μικρότερο** από το **κόστος των δοκιμασιών για σφάλματα** στις ΧΚ που μπορούν να αποφευχθούν ελέγχοντας τις δικλίδες (θέμα στρατηγικής ελέγχου)
  - όταν ο ΚΔ είναι στο μέγιστο, δεν χρειάζεται να γίνουν δοκιμασίες, και ο ελεγκτής στηρίζεται αποκλειστικά σε δοκιμασίες για ποσοτικά σφάλματα

Είδη και έκταση δοκιμασιών δικλίδων

A) ΚΔ στο μέγιστο (100%) – απουσία ΣΔΔ

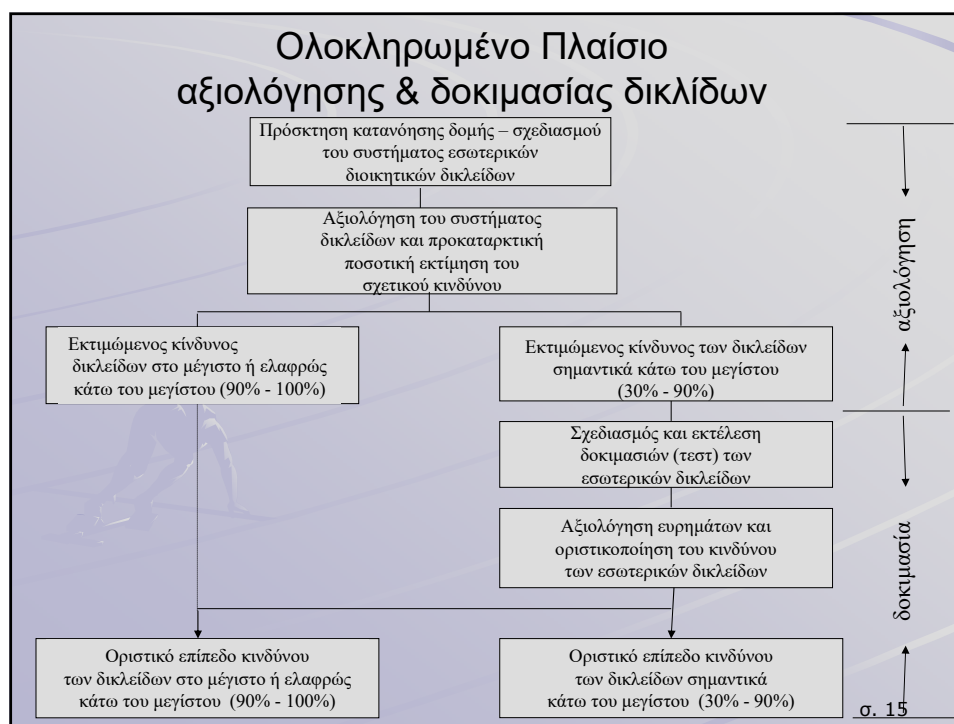
- ✦ Διαδικασίες στα πλαίσια στρατηγικής ανάλυσης κινδύνων και διαδικασιών
  - ερωτήσεις σχετικά με λειτουργία επιχ/σης
  - παρατήρηση εκτέλεσης επιχ/κών διαδ/σιών

B) ΚΔ ελαφρώς < μεγίστου (90-100%)

- ✦ Ό,τι ανωτέρω (A) και επιπλέον:
  - επιθεώρηση τεκμηρίωσης διαδικασιών (εγχειρίδια) για λειτουργία της επιχείρησης

Γ) ΚΔ σημαντικά < μεγίστου (30%-90%)

- ✦ Ό,τι ανωτέρω (B) και επιπλέον:
  - ερωτήσεις και παρατήρηση σε χαμηλότερο ιεραρχικό επίπεδο για άντληση πληροφοριών ή επιβεβαίωση
  - επιθεώρηση εγγράφων, αρχείων κλπ για διαπίστωση λειτουργίας μιας δικλίδας
  - επιβεβαίωση ορθότητας διαφόρων συμφωνιών από εκτελεστικό προσωπικό καθώς και της επισκόπησης αυτών από εποπτικό προσωπικό (λειτουργία δικλίδας – π.χ. συμφωνία τραπεζών)

15

Αναφορές και εκθέσεις για θέματα δικλίδων (12.6)

Διοίκηση και δικλίδες:

- ✦ Από 1970 στην ετήσια έκθεση διαχείρισης της διοίκησης (ΗΠΑ) άρχισε να γίνονται αναφορές στο ΣΔΔ
- ✦ Σταδιακά οι εποπτικές αρχές απαιτούν από τη διοίκηση σχετικές αναφορές, κυρίως για θέματα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης
- ✦ Ανάλογη υποχρέωση επιβάλλεται από τις Οδηγίες της ΕΕ

Chapter 12: Testing internal controls

σ. 16

16

Ελεγκτές και δικλίδες:

✦ ΔΕΠ 315 (ΔΕΠ 260):

- ο ελεγκτής οφείλει να ενημερώσει άμεσα τα αρμόδια όργανα της επιχείρησης (εκτελεστική διοίκηση & διακυβέρνηση και την Επιτροπή Ελέγχου) για ουσιώδης αδυναμίες στο σχεδιασμό ή την εφαρμογή των δικλίδων
- ο ελεγκτής πάντως δεν οφείλει να εκφράσει γνώμη για την επάρκεια της αποτελεσματικότητας των δικλίδων στην έκθεση ελέγχου
  - ✦ αντίθετα ο SOX απαιτεί ο ελεγκτής να εκφέρει άποψη για την αποτελεσματικότητα των δικλίδων (μόνο για εισηγμένες)